

Επετειακή ομιλία του κ. Φώτη Γκόλα την Κυριακή 20 Δεκεμβρίου 1964

Τον Δεκέμβρη του 1943:

Η Υ Π Ε Ρ Ο Χ Η Θ Υ Σ Ι Α

Ο Σταυρός...
Ο Τάφος...
Ο Γολγοθάς των Καλαβρύτων...

Σήμερα: Χορτάρια κι' αγριολούλουδα

ΤΟΥΤΕΣ τις μέρες, σαν πλησιάζουν η 13 Δεκέμβρη, στις μνήμης την οθόνη, περνούν κι ανταύγειες σκορπούν, μορφές μιας υπέροχης θυσίας.

Φτερώνει η φαντασία και συγκινημένη τρέχει στα περασμένα σκύβει και φυλά το Σταυρό, τους τάφους, που χορτάρια κι αγριολούλουδα σκόρπισε απάνω τους η φύση.

Εημέρωνε 13 του Δεκέμβρη 1943. Ανήσυχα κοιμόταν στις νύχτας την αγκαλιά γερμένα και βαριανάσαναν τα Καλάβρυτα! Φωνή δεν ακουγόταν καμία. Θαρρείς κι' ένα αόρατο χέρι είχε όλων των ζωντανών τα στόματα κλεισμένα κι έσφιγγε ασφυκτικά και σταματούσε της καρδιάς τον χτύπο!

Πετάχτηκε, απ' ονείρου εφιάλτη, το παιδί αλαφιασμένο.

-Μάννα! Ξύπνα μάννα! Ο πατέρας! Δεν τον βλέπεις; Αίματα έχει στα χέρια και στο πρόσωπο!

-Σώπα γυιόκα μου και δεν είναι τίποτα! Κοιμήσου!

Το παιδί κοιμήθηκε. Μα της μάννας η καρδιά σφίχθηκε και η σκέψη κακό έβαζε. «Βάλε το χέρι σου Παναγιά μου! Και φύλαξε μας!»

Εημέρωσε! Ο ουρανός, φορτωμένος μολυβιά σύννεφα, σκορπισμένα από της μπόρας το χέρι, κακό προμηνούσε.

Κάτω στους δρόμους ανήσυχοι, λιγομίλητοι, πηγαινοέρχονταν οι άνδρες.

Σαν τ' αγρίμια τριγυρνούν οι Γερμανοί στα Καλάβρυτα. Κι' ο κρότος απ' τις μπότες και των όπλων τ' αντίκρισμα, θόλωνε τα μάτια και τις καρδιές αλλόκοτα έκαμε να χτυπούν.

Κι' εκεί, κατά το μεσημέρι, αφού τους άνδρες μάζεψαν, με ψεύτικα λόγια, με κούφιες υποσχέσεις, αναντρα, κάτω απ' του κάστρου τη πλαγιά τους οδήγησαν σα δήθεν να τους μιλήσουν.

Μ' αντί για λόγια, πίσω απ' τις μαύρες ραχοκοκαλιές, κρύες οι κάνες των πολυβόλων πρόβαλαν και το θάνατο άρχισαν να σκορπούν.

Έπεφταν με ματωμένο το κορμί, μ' απλωμένα τα χέρια, σ' ανάθεμα πού στελναν τους βαρβάρους, ένας μετά τον άλλον, οι αθώοι σαν το δεντρί τ' αντρειωμένο π' αστροπελέκι το χτυπά.

Βάφτηκαν οι χειμωνανθοί απ' των ηρώων το αίμα. Και σαν έφυγαν οι Βάρβαροι, σύρθηκ' η μάννα η χαροκαμένη να πάρει το παιδί τ' αδικοσκτωμένο.

Τόσο βαθύς ειν' ο πόνος, που ξέρανε το δάκρυ της ψυχής, που βούβανε τα ξεραμένα χείλια φαρμάκι ποτισμένα, σαν το καυτό το σίδηρο π' απάνω στο νερό περνά.

Αχόρταγες οι φλόγες έζωσαν ολούθε τα σπίτια. Και κει κατά τ' απόβραδο αφού της μάννας η καρδιά σκίρτησε και σπάραξε πάνω απ' του γιού της τ' άψυχο κορμί κι' ενώ ο ήλιος περίλυπος βιαζόταν να βουτήξει στη δύση του, ύστερα απ' το κακό πούγινε, σύρθηκ' η μάννα με το παιδί στην αγκαλιά, το σκοτωμένο, στου Κοιμητηρίου μια γωνιά να πάει να το μοιρολογήσει!

Απλώθηκ' η νύχτα κατάμαυρη στα Καλάβρυτα.

Ξέφυλλα τα κλωνάρια του γεροπλατάνου, αγεροχτυπιούνται στο περιβόλι. Σκούζει η κουκουβάγια στα χαλάσματα που καπνίζουν .

Κι' όλα μαζί συντροφεύουν στο θρήνο, της μάννας τη καρδιά τη πονεμένη!

Σταματά ο νους κι' η σκέψη σαν θυμηθεί κανείς τη μαύρη εκείνη μέρα.

Τα χρόνια περνούν. Τα παιδιά – μικρά τότε- αντρώνονται, μεγαλώνουν. Τα Καλάβρυτα ξαναζωντανεύουν σαν το φοίνικα. Η καρδιά τους αρχίζει να σφυρίζει , να χτυπά. Ο αγέρας της λευτεριάς τ' αγκαλιάζει.

Ξημερώνουν λαμπρόχρωμες μέρες. Ένας πελώριος Σταυρός υψώνεται στο τόπο της μεγάλης θυσίας. Αντιφεγγίζουν μέσα στη νύχτα, φωτεινά μάτια, πάνω στους τάφους τα καντήλια.

Κοιτάζουν ανάμεσα απ' τ' άστρα οι μορφές των ηρώων . Μας χαμογελούν. Γεμίζει η ψυχή μας συγκίνηση.

Χορεύουν τούτη τη μέρα γύρω από το Πάνθεο των ηρώων. Και χαίρονται. Χαίρονται γιατί το αίμα τους πότισε της λευτεριάς το δέντρο. Κι ανάμεσα τους είναι κι' ένας λοχαγός. Ο Βασίλης.

Του κρατούσαν τόσα χρόνια τη θέση αδειανή. Τον περίμεναν. Αυτοί έπεσαν στα Καλάβρυτα. Ο Βασίλης στη Κύπρο. Δίδυμη η θυσία.

Κοιτάζουν με της ψυχής τους τα μάτια και χαίρονται γιατί στο κοντάρι της, την Ελληνική σημαία, βλέπουν να κυματίζει.

Ηρωικά Καλάβρυτα! Δοξασμένη γη! Που από σας ξεκινά το Εικοσιένα!

Σ' εσάς πλήθος μάρτυρες, οι ήρωες γεννιούνται . Στο βωμό της λευτεριάς μ' αντρειοσύνη ξέχωρη πέφτουν.

Ας είστε ευλογημένα! Σαν έφτιαχνε ο Θεός τον κόσμο, σε σας πολλές θυσίες είχε τάξει.

Ας είναι αιωνία η μνήμη των ηρώων σας!

ΦΩΤΗΣ ΓΚΟΛΑΣ

Διδάσκαλος